ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5684 — ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30/13 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1904 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 4 ՇԱՊԱՆ 1322 — ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5684

درعلیه اداره سی فرنجی ﴿ آره‌وك ﴾ اداسی غلطه

Նամակ կամ ար եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՀՕՒԼԻՍ, Գալաթիա, Քամանճո փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ,, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հայոց եւ զաւառացիներու համար	տարեկան	140 դր
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վճարուի

Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Զնայելով որ ալխարհի հեռաւոր սահմաններուն մէջ ինչ արիւնալի պատերազմներ տեղի կ'ունենան՝ Անգլիացիները չեն դադրիր իրենց ներքին խնդիրները մշակելէ, որոնց մէջ առաջին տեղն ունի մաքսային պայքարը, որ երբեմն Իռլանտական ինքնօրինութեան ծրագրէն ալ նուազ կը լսուէ Բրիտանական ժողովրդեան միջը։ Մաքսային այս խնդրոյն վրայ նախարարապետ Պ. Պալֆուր քանի մը օր առաջ մը խօսելով Էմփսլէրկի պահպանողական ակումբին մէջ՝ այնպիսի յայտարարութիւններ ըրաւ որոնք բոլորովին կը հակառակին Պ. Չէմպրլէնի մաքսապաշտպանութեանց։ Բաւ թէ «ես անոնցմէ եմ որոնք կը կարծեն թէ ծրագրի պարզանարուն մէջ մաքսապաշտպանութիւնը լաւագոյն քաղաքականութիւնը չէ։ Եթէ մաքսապաշտպանութիւնը ընդունուի, յարեց Պ. Պալֆուր, չեմ կարծեր որ կասկածութեան դնելիք մնալ կարելի ըլլայ ինչի համար։

Ինչպէս բոլոր անգլիական թերթերը դիտել կուտան, ասկէ առաջ լեզուով Պ. Պալֆուր չէր կրնար հռչակել իր վերջնական խօսքը Պ. Չէմպրլէնի եւ ծայրագոյն մաքսապաշտպաններու հետ։ Այս ընթացքը չպիտի բաւէր անոնց, եթէ մաքսային պայքարին սկսելէն ի վեր տեղի ունեցած մտանկան ընդարձակութեանց մէջ մաքսամերժները յոլովութիւն չեղեսային։ Եւ որովհետեւ Պ. Պալֆուր մինչեւ ցարդ զգուշաւոր վերապահութեամբ շարժած էր միշտ մաքսային այս յոյժ կենսական խնդրին մէջ, ա՛յ ի նպաստ եւ ա՛յ ընդդէմ հռչակելով ինքզինքը բացայայտ կերպով մաքսապաշտպաններուն կամ մաքսամերժներուն, այլ սպասողական քաղաքականութեան մը հետեւելով՝ ուզած էր դիտել նախ եւ առաջ ժողովրդեան տրամադրութիւնը, այս անգամ ազատ զգաց ինքզինքը յայտնելու թէ Պ. Չէմպրլէնի եւ համախոհներուն կողմը չէ որ պիտի հակի։ Եթէ տեսնէր որ ժողովրդեան մաքի հոսանքը առուելապէս այս վերջիններուն նպաստաւոր էր, [illegible] չէ՝ որ ասոնց կողմը պիտի դառնար։

Այս հաշուով կը հետեւի ուրեմն թէ հակամաքսայինները աւելի յոլովութեան յոյս կը ներշնչեն Պ. Պալֆուրի քան մաքսապաշտները։ Հարկ չկայ ըսելու թէ ա՛յնքան աւելի քան Անգլիոյ նախարարապետը կրնայ գիտնալ անգլիական ժողովրդեան մաքին վիճակը։ Իսկ Արեւելքի այն ընթերցողները որ քանի յոլովութեամբ օժտուած են, միաբերանի կը բերեն անշուշտ թէ սկիզբէն ի վեր՝ ի՛նչ գրածենք այս խնդրի մասին եւ ի՛նչպէս միշտ պնդած ենք թէ նուազ հաւանական է Պ. Չէմպրլէնի մաքսապաշտ ծրագրին յոլովութիւնը։

Մինչեւն ժամանակ պէտք է խոստովանիլ թէ Պ. Չէմպրլէն աւելի սկզբունքի ու գաղափարի տեր մարդ է քան Պ. Պալֆուր։ Ի մինչդեռ առաջինը իր սկզբունքին համար զոհեց իր նախարարական պաշտօնը ու գրաւած կարեւոր դիրքը, վերջինը Իշխանութիւնը ձեռքէ չխնայելու համար՝ չմամրակցաւ նոյն իսկ իր կարծիքը յայտնելէ երեւան հանել, մինչեւ որ հմօզում չգոյացաւ անկասկած նշաններով՝ թէ աւելի հաւանականութիւնը ա՛ր կողմն է։ Ուրեմն Պ. Պալֆուր պատեհական դիւանագէտ մըն է, իսկ Պ. Չէմպրլէն գաղափարական խիզախ քաղաքագէտ մը։ Եւ կասկած չկայ թէ Պ. Չէմպրլէն Անգլիոյ նախարարապետ պիտի ըլլար, եթէ յաջողէր իր ծրագիրը, որ թէպէտ բոլորովին թողուած չսեպուիր, բայց յաջողելու յոյս ալ չունի։

Ալ դիտել կ'արժէ որ ներկայ դարը ա՛րքան որ դրական կը հաղարաւի, սակայն գաղափարապաշտներն ալ երբեք պակաս չեն, օրինակի համար ընդհանուր խաղաղութեան կուսակիցները՝ որոնք յաջորդաբար զանազան քաղաքներու մէջ հաւաժողովներ կը գումարեն եւ պատերազմի սա արիւնհեղութեան դէմ կը քարոզեն, յուսալով եւ ջանալով տիեզերական խաղաղութիւնը ապահովել մարդկութեան համար, որուն երկրի վրայ ուենենալիք բարիքներու մեծագոյնն է ապաքէն։ Խաղաղասիրաց Հանդիսաւորը գումարուեցաւ այս անգամ Պոսթոնի մէջ, եւ ուեւորդ է ըսել թէ պարապեցաւ ոչ միայն բոլոր պատերազմներու առաջքն առնելու ընդհանրապէս, այլ եւ ներկայ ռուս-ճապոնական պատերազմը։ Մասնաւորապէս՝ Հարկ չկայ ըսելու սակայն որ եթէ լոկ բառերով պատերազմներ վերջանային, բանիներ ու նաւատորմիղներ արդէն գոյութիւն անգամ չէին ունենար։ Սաստ համար մինչ Պոսթոնի Հանդիսաւորին մէջ խաղաղասիրական պերճախօսութեան հեղ՝ղներ կը հոսէին, Մանչուրիոյ դաշտերուն մէջ ալ մարդկային արեան հեղեղները երկիրը կ'ողողէին։ Հանդիսաւորը մինչեւ ա՛յդամ կարծիք յայտնեց թէ պէտք է հրաւիրել Ռուսիան եւ Ճապոնը՝ պատերազմը դադրեցնելու։ հակառակ պարագային՝ յորդոր կարդալ ազգերուն եւ տէրութիւններուն այլ եւս փոխադարձութիւն չընել անոնց, որպէս զի չկրենան պատերազմին առաջ տանիլ։ Ակադեմօրէն սքանչելի ծրագիրներ, խորհուրդներ ու գաղափարներ են ասոնք, բայց դժբաղդաբար մէկ փոքրիկ անպատեհութիւն ունին... գործնական չեն։

Այդպիսի պատերազմական վիճակ մը կը տիրէ նաեւ արեւմտեան-հարաւային Ափրիկէի գերմանական գաղթավայրին մէջ, ուր տակաւին Հերերոները չնուաճուեցան. ուստի գերման կառավարութիւնը որոշած է ուրը հաղար նոր զօրք ղրկել անոնց դէմ, որոնց աւելի փոխուսով դերծ մնացեր են ենթախախտելէ քան յաղթութիւններով։

Սակայն դժբաղդաբար խաղաղասիրաց հանդիսաւորները գաղթային անունն կրնալու դադրեցնելու չափ անբարոյ [illegible] մեծ տերութեանց պատերազմները, ինչպէս է օրինակի համար մեծագոյն ժամանակներուն ունեցող սա ռուսաճապոնական պատերազմը։

Այս տերութեանց մէջ ոչ թէ միայն երբեք արամադրութիւն չկայ զենքերը ընալու ի տեր ընդհանուր խաղաղութեան, այլ ընդհակառակը փափաք կայ օր ըստ օրէ սպառազինութիւնները իրար գերազանցող կարողութեամբ առաջ տանելու։ Նաեւ անընդհատ ջանքեր կան իրարու գաղտնիքները գողնալու, ինչպէս վերջին օրերս գաղտնուեր է գերմանական Պրուսիոպիէ զրահաւորին եւ ուրիշ չնուաճելու վրայ եղող շրջենաւի մը յատակագիծը։

Դեռ ա՛րդեօք հեռի է ուրեմն ալխարէը խաղաղասիրաց իսէ՞ն համակերպ՞ելէ։

Մ. ԵՆԱԹԱՆԵՍԱՆ

ԿԻՆԸ

(ՀԷՔԵԱԹ)

Երկնքի Մարդը Տ. եղերքի սահմանումը դեռ նոր ուսրատ, գոհ եւ ուրախ կը չրէր դալարախիտ երկրին վրայ, հիանալով բնութեան համաստիւռ հրաշալիքներուն հանդէպ։ Անոր սահմանած մարդ բնութիւնը զարդարուած էր ծովի յուերժանարներու նման, մթնոլորտը լեցուած էր երկնային համաստիւռ բուրմունքով մատանանութիւն առթող վեկոյցի մը հանդիպած էր երբորդ էլլին մէջ։

Այդ հրատարակութեան մէջ ըսուած էր թէ բաղքներ եղած են արդարութեան, եւ թէ այս վերջինն ալ քննութեան պիտի ձեռնարկէր կարգ մը կասկածելի սեղանաւորներու եւ մանաւանդ գործակալութեանց դէմ, որոնցմէ մէկը, կ'ըսէր լուսաբեղուկ թերթը, հաստատուած էր Շօսէ-ա'Անթէնի չրջակայքը։

Այդ զեկոյցին մէջ ո եւ է անուն չէր տրուած եւ ոչ ալ սկզբնատառեր նշանակուած էին։ Իրենց յանախորդներուն մեծ չափ վճարող կարգ մը կասկածելի մարդոց համար էր այդ ակնարկութիւնը, որոնք Սակարանին մէջ ըրած իրենց գործառնութիւններով չեն կրնար տագին չափերը ընել ու ըստ այնմ վճարել դրամի տէրերուն։

Շատ բնական յուզում մը զգաց նոտարը, մանաւանդ որ այդ լուրը հրատարակող թերթը միեւնոյն բանն լեզուով կը դատափետէր թէ՛ խաբողները եւ թէ խաբուողները։

Սարսափը առած էր Պրիւլէ, եւ այս անգամ ինքնին ա՛ռանձին մը եւ ինքնուրոյն մէջ ի հիւ կուգային ճախրասլաց թեւուարներ, քաղցրանուագ համերգութիւն մը յորինելով մթնոլորտին մէջ։

Արամազդ սեղեր էր նաեւ մարդարարածը, անուանելով զայն Ասուփա, ապրելու վայր ընտրելով Քարքէ լերան այն չքնաղագիւտ քարանձաւը, որուն մէկ կողմը փռուած էր Ուրարտուի չրքնաղ ծովը, եւ միւս կողմը կ'երկարձգուէր սօսիներու թաւ անտառը, իր յաւերժական գեղեցկութեամբ ու հրաշալիքներով առլցուած։

Երկնքի Մարդը կը չրէր երկրի վրայ ու կը տեսնէր կենսաորոգ բնութեան մշտավառ հմայքները. երբեմն կ'այցելեր անտառի Ֆեային (ասատած), ծովի յաւերժահաստուն, տեսնելու կ'երթար բարի Անտիքը՝ գեղեցկութեան հրապոյրներով օժտուած սիրոյ չնչխարհիկ դիցուհին ու բանաստեղծութեան եւ քնարի պատանի ասատածը։ Այդ դիւթական վայրերէն, ուր դեռ կը գտնուէին ասատածներու անձուները, ան ակնապիշ կը դիտէր երկինքը եւ կը դիտէր վերլալոյսի այն մեղմաղեամ չողքերը, որոնք ոսկեգոյն փայլիւններով կ'ողողէին օսիներու նուրբական անտառին ծառերուն գագաթները։

Ոսկեգոյն ճառագայթներու անմահ ցոլքը կը ժայթքէր բարձրաբերձ մայրիներուն վրայ եւ անհամար տերեւներուն մէջ ալ մտրմտրելով, այն լուռ ու յաւերժական անդորրութեան մէջ կ'ուրուագծէր հիսաքանչ ոսկեկար մը։ Երբեմն երամշուութեան պատանի ասատածը կուգար, իր յուզումներուն վայրկեաններուն, իր ասատածային սրտի թախիծը փարատելու երկնային քնարի թրթռուն մրմունջներովը։ Ասատածներու հայրը կանգնած էր այդ վայրկեանին լերան մը բարձրութեան վրայ եւ գիշերային արհարատ լռութեան մէջ կը նայէր երկնային արծաթափ լ ճառագայթներուն, որոնք կ'ողողին հսկայաշէն լեռներու ձիւնազարդ գագաթները, կարկաչուռ ծերծրոններուն մանրիկ ու բեկբեկուն ալիքները, եւ հեռուն որսացող ծովուն անվերջանալի կոհակները...։

Լերան սարդարէն տեսու վիճակ քարանձաւը, լուռ ու խաղաղ։ Երկնային դիցուհին ապարանքը չէր զարդարուած դիւթական պերճութիւններով, գոյնզգոյն լոյսերու ցոլքերով, եւ չէին լսուեր յաւերժահարսերու դիւթական դայլայլները։ Դիցուհին անձուին մէջ կար. անիկա դարձած էր անտառի Ֆեային մօտ, որին դառն թախիծը անոր ներկայութեամբ փարատելու համար։

Այդ լերան վրայէն ասատածներու հայրը կը տեսնէր հեռաւոր եւ անծայրածիր ծովը, որուն ալեալուս ափին մօտ նստած էր անոր անմահ դիցուհին՝ չքնաղ Orkwaզան։ Դիցուհին ոչքը սեւեռած այդ անհուն տարածութեան վրայ, կը դիտէր կապարակ ծովը, որուն հեռաւոր ափերը կը կորսուէին անհուն տարածութեան մէջ եւ որուն առեղծուածային սրտին մէջ ի հիւ կուգային ճախրասլաց թեւուարներ, քաղցրանուագ համերգութիւն մը յորինելով մթնոլորտին մէջ։

Արամազդ սեղեր էր նաեւ մարդարարածը, անուանելով զայն Ասուփա, ապրելու վայր ընտրելով Քարքէ լերան այն չքնաղագիւտ քարանձաւը, որուն մէկ կողմը փռուած էր Ուրարտուի չրքնաղ ծովը, եւ միւս կողմը կ'երկարձգուէր սօսիներու թաւ անտառը, իր յաւերժական գեղեցկութեամբ ու հրաշալիքներով առլցուած։

Երկնքի Մարդը կը չրէր երկրի վրայ ու կը տեսնէր կենսաորոգ բնութեան մշտավառ հմայքները. երբեմն կ'այցելեր անտառի Ֆեային (ասատած), ծովի յաւերժահարսեր

ները, որսն մէջ կը դանային փոքրառու եւ կարգ ոմն մեծ, Պերպերեանի նախկին սաներ, ամէնն ալ դպրոցին լաւագիտ մարմնեան հոգածու։ Սկիզբ ամիսէ ի վեր կ'աշխատին եւ լաւագոյն արդիւնքներ ունին Առաջնորդ կրթական մարմինը բարձրացնելու համար։

Ասանա Տ. Ց. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ԴԱՍԱՐԱՆԱԿԱՆ

ԹԷ ՍՐԱՀԱԿԱՆ

Վերջերս դպրոցական կազմակերպութեան մասին մեր խորհրդակցութեանց տակ խնդրոյ նիւթ եղած ըլլալով դարձեալ այս ձեւական դրութիւնները, որոնց նկատմամբ քանի մը տարի առաջ գրած ենք երբեմն Ծաղիկ օրագրին մէջ, շահեկանութիւն կը տանին այս անգամ ալ պարզելու մեր կարծիքը այդ դրութեանց երկուքին համար։

«Սրահական» ընենք թէ դասարանական» հարցը կը նեռուի մէջտեղ երբեմն ուսուցիչներու եւ երբեմն ալ Հոգաբարձութեանց կողմէ.— Կը պատասխանենք. եւկուքն ալ լաւ են եւ արդիւնաւոր կրնան ըլլալ, եթէ գործը յանձնուի ճշմարիտ գործաւորին։

Արդարեւ, Բնարի վարժարանց մէջ մեր պաշտօնավարած տարիներու դրութիւններն ալ կիրարկուած են, եւ փորձով տեսած ենք որ երկուքն ալ իրենց մասնակի օգուտներն ունենալով հանդերձ դեռեւ չեն նաեւ իրենց յարակից թերութիւններն։

Սրահականը կատարելագոյն օգտակար կրնայ ըլլալ, երբ սրոշուած հսկողը իր պաշտօնին կատարեալ գիտակցութեամբ ի մասոյ հսկէ աշակերտաց լարի սերտողութեան վրայ, օգնէ—եւ կարող ըլլայ մանաւանդ օգնելու—անոնց դասերուն, չը-թալլատրէ բնաւ որ թաւթակոր սերտեն, իրարմէ ընդօրինակեն, կամ իրարու օգնեն դասարանական թիւններու մէջ։ Վերջապէս, սրահական դրութիւնը կատարելագոյն կը յաջողի, եթէ հսկող դասատուն կազմ ու պատրաստ ընէ ուսանողները՝ դասատուութեան հսկողը,—ներքեւի մեր բացատրութեան ձեւը—ճարտար խոհարարը պիտի ըլլայ, որ օրով ժամուն տեղան պիտի ղրկէ իր աշխատարի հոգածութեամբ պատրաստուած համադամնները։

Բայց եթէ կարգուած հսկողը իր կենսական պաշտօնին գիտակցութիւնը չունի, անոնք է կամ թոյլ. անկարող կամ ալարու, եւ կամ,—ինչ որ այս ամէն թերութիւնները իր մէջ կ'ամփփէ,— միայն աշակերտաց լուսեան հոգ կը տանի, առանց փութ ունենալու անոնց ուշադիր եւ խնամատար ուսումնութեանը, այն տանն ի՞նչ կ'ըլլայ հետեւանքը դիւրին է հասկնալ. ուսուցիչները դասարան մտնելու դեռ մը ետեւ ամենատարբեր մտքերը գիրքը տունը մոցած է, ուրիշ մը գրիչ չունի կամ տ'տրակ, ուրիշ մը հարցերէն տեղ գիրքերէն պատասխանութեան տեսարակը բերած է, եւն. իսկ դասը գիտցող բնաւ չկայ, եւ խեղճ դասատուն վիճակ ձգելու պէտք չունենար՝ դա պարտաւոր մը գանելու համար...։ Ահա սրահական դրութեան օգտակար եւ վնասակար կողմերը։

* * *

Գիտնք դասարանականին։ Հոս խնդիրը բաւական կ'ճառա հոգեբանութեան մը ուսնի եւ գ'ուրմէ որ մեր լուրջ ուշադրութեան առարկայ ընենք զայն, երբ կ'ուսդենք այդ դրութիւնը ներմուծել մեր վարժարաններուն մէջ։

Այս ձեւը, ինչպէս յայտնի է, կը կայանայ վարժարանի աշակերտները զետեղել մասնաւոր դասարաններու մէջ, ուր անոնց իւրաքանչիւր կարգը պիտի ունենայ իր յատուկ ուսուցիչը, որ պէտք է ձեռնհաս ըլլայ ուսանդելու նոյն կարգին առնմանուած բոլոր ճիւղերը, կամ գէթ անոնց մեծագոյն մասը։ Ո՛չ դրութիւնը ըսի՛ր որ կազմակերպութեան այս ձեւին մէջ հաղորդութիւնն մը կը պահանջուի ուսուցիչներու միջեւ։ Ուսուցիչներուն հարցերուն ուղղութեամբ ուսուցանելիք նիւթերուն ամբողջ գաղափարը։

Դասարարաբերութիւնն եւ ուսուցչութիւնը ամենէն մեծ եւ ամենէն դժուարագոյն գործաւորներն են. բայց ցաւալի է որ մենք տակաւին չենք հասկցած այդ բանը, ու դեռ այսօր ուսուցիչներուն կը նայինք ա՛յնպէս՝ ինչպէս պիտի նայէինք պարզ հաղորդիի մը։ ա՛ռնք մեզի համար սոսկ օրականով կամ ամսականով աշխատող պարզ գործաւորներ են, ուրիշ տ'ի՛նչ...։

Ու հիմա, այս ամէնը ուշադրութեամբ կարդացէ՛ք եւ՝ պէտք չէ ալ եւս մտածէք թէ «Սրահականը արդիւնաւոր կ'ըլլայ թէ՝ դասարանականը», այլ պէտք է խորհիք թէ ձեր ունեցած ուսուցիչները ասոնցմէ որը կրնայ արդիւնաւորել։

Պրուսա Տ. Ս. ՇԱՀՃԵՆԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՐՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Երկու պաշարազմիկներուն երմակաց վիճակը։— Գերման բրոնֆkukorի մը կարծիքը։— Ռուսիոյ եւ մուտքը — Պաշարաս ոսկի։— Ճարոնի վիճակը։

Գերման ռազմագէտ Հէլֆերիխ բրոնֆկնօրը Գերմանիոյ ծովային եւ զազթային նախարարութեան պարբերական թերթին մէջ կարեւոր յօդուած մը հրատարակեց Ռուսիոյ եւ Ճարոնի երմական կացութեանը վրայ։ Բրոնֆէլօրը կ'ըսէ թէ ռուս կառավարութիւնը, թշնամութեանց սկսելէն մինչեւ մէկ օր առաջ, իր երմական վիճակը բարւոքելու եւ կանոնաւորելու աշխատած ու մեծաքանակ ձայն ոսկի մթերած է՝ պատերազմի ատեն պէտք եղած ռազմը ծախսելու եւ դրամական դրութիւնը պահպանելու համար, մինչդեռ Ճարոն, իր պատերազմասէր նշանակները իրագործելու համար, տարիներէ ի վեր չափազանց ճնշած է իր երմական ու տնտեսական ոյժերը։ Վերջին տասնեակ մը տարուան ընթացքին, մանաւանդ տարեցաղ՝ Ճարոնի հանրային պարտքը, մանաւանդ արտաքինը, խիստ չափազանցուած է։ Վերջապէս Ճարոն նեկայ պատերազմը ոչ թէ 1904 փետրուարին, այլ կարելի է որ քանի մը տարիներ առաջ սկսած է։ Գերման բրոֆէլօրը, Ռուսիոյ երմական վիճակը մանրամասնելէ մը ետքը, սա եզրակացութեան կը յանգի թէ Ռուսիոյ հանրային պարտքը մեծ յուսալի մը չէ կազմած եւ թէ ռուս կառավարութիւնը տակաւին պէտք չէ զգացած պատերազմի տուրքեր հաստատելու։ Ռուսիոյ երմական վարչութիւնը, իր ունեցած ձայն ոսկիներով եւ թղթադրամի վարկի դրութեամբը, պահեստի մեծ ոյժեր տրամադրելի ունի։ Գերման բրոֆէլօրին կարծիքին նայելով Ճարոնի անտնական պարտքերը ա՛ելի նուազ թոյլատու են։ Ճարոնի հանրային պարտքը 189մէ՝ ի վեր հարիւրին ո թնսուն հազարամեակեամբ տասնապատկուած է։ Թանքիրի կառավարութիւնը, ամենաբեւոր կարգ մը մասնաւոր արժեթղթերէ զատ, Ռուսիոյ պէս հասոյթի խոշոր աղբիւրներ չունի։ Ճարոնի պանքային հիմնարկութիւնը վիճակը մեծ բան մը չէ։ Բրոֆէլօր հէլֆերիխ կը յուսէ թէ երկու պատերազմի ատեն պանքաներուն ոսկի պարտատոմսերուն թիւնը եթէ բազմապատկուի, արդիւնքը սա կ'ըլլայ թէ Ճարոնի պանքան հարիւր երեք հարիւր միլիոն ֆր.ի սակեզբամ ունի, մինչդեռ Ռուսիոյ պանքային սակեզբամի քանակութիւնը երկու հազար հինգ հարիւր միլիոն ֆր.ի կը հասնի։ Ռուսիոյ պանքային պարտատոմսերուն միջին արժէքը եռապատիկ աւելի է Ճարոնի պանքատոմսերէն։ Բրոֆէլօրը կ'եզրակացնէ թէ այդ հարցերուն բազդատութիւնէն զատ, եթէ նկատողութիւն առնուի այն պարագան թէ Ճարոնի մէջ տուրքերը չափազանց աւելցած են եւ հանրային պարտքը 560 միլիոն եէնէն 860 միլիոն եէնի բարձրացած է, մինչդեռ Ռուսիոյ մէջ հանրային պարտքը հազիւ հարիւրին երեք տկոս համամասութեամբ աւելցած է, սա յայտնի կ'ըլլայ որ պատերազմը օրքան անտանելի եւ յոռի ազդեցութիւն մը կ'ընէ Ճարոնի վրայ։

ՎԼԱՏԻՎՈՍԹՈՔ

Զինուորականի մը Ճամակը.— Ճարոնական ճատաբաժինը.— Բորթ-Արթուր.— Պոյոյ մը ամրոցներուն մէջ։

Էլեց հրամանատարը որ Վլատիվոսթոքի մէջ ալեւորութիւն առած է Մարիուլով ծովակալին, Բեդերպուրգի զրկած է նամակ մը որ սա չսենկան մասերը կը պարունակէ.— «Վլատիվոսթոքի մէջ կը սպասուի Ճարոնեանուն կողմէ մօտալուտ յարձակումի մը։ Քամիմուրա ծովակալը իր մարտանաւերով կը պակի ծովին բաց ցերը, բայց կարծողներ ալ կան թէ Ճարոնի ծովակալին նպատակն է պարզ ցոյց մը։ Մեծամասնութիւնը այնպէս կը կարծէ թէ Բորթ-Արթուրի գրաւումէն ետքը։ Վլատիվոսթոքի մէջ կը սպասուի Ճարոնեանուն կողմէ մօտալուտ յարձակումի մը։ Քամիմուրա ծովակալը իր մարտանաւերով կը պակի ծովին բաց ցերը, բայց կարծողներ ալ կան թէ Ճարոնի ծովակալին նպատակն է պարզ ցոյց մը։ Մեծամասնութիւնը այնպէս կը կարծէ թէ Բորթ-Արթուրի գրաւումէն ետքը։ Վլատիվոսթոքի մէջ կը սպասուի Ճարոնեանուն կողմէ մօտալուտ յարձակումի մը։ Քամիմուրա ծովակալը իր մարտանաւերով կը պակի ծովին բաց ցերը։ Բայց կարծողներ ալ կան թէ Ճարոնի ծովակալին նպատակն է պարզ ցոյց մը։ Մեծամասնութիւնը այնպէս կը կարծէ թէ Բորթ-Արթուրի գրաւումէն ետքը։ Վլատիվոսթոքի մէջ կը պակի պաշարուի։ Այդ հուսահատութեան հանդէպ նոր ամրոցներ չինուեցան եւ հինները բարեկարգուեցան։ ցամաքի ու ծովի պաշարումը սքանչելի կերպով կազմակերպուած է։ Բերդին հրամանատար Վոբանեց զորավարին տարօրութիւնը, ան մէջտեղը Պորտարթի հետ, պատրաստ մը կատարելու ամրոցներուն մէջ։ Զրով ճամբայ ելանք, քարտէս, դիրակ եւն. առնելով հետերնիս։ Լերան գագաթները մարդկոցներով ծածկուած էին։ Չորկատներն ալ լուռ պարոններ կային։ Վրաններու առկայ։ Վլատիվոսթոքի չորպատուած է մարդկոցներու եւ ռազմական ամրոցներու չորնանակով մը, որոնք պաշտպանութեան անընդհատ գիծ մը կը կազմեն։ Ռեազդիները շատ լաւ վիճակի մէջ են, եւ բոլորովին լարեր թնդանօթներու փոխադրութեան։ Ճամբաներու բաժանման տեղերը ցերեր կան։ Ճամբաները ցոյց ալ ունի։ Լեռները տակաւին ա՛տառախիտ էին։ Հիմա ծառերը սա՛ռ... ... բոցերու չենութեան կը գործածուին։ Երկու ժամէն հասնինք վերջին կէտը։ ռազմարանը հիանալի էր։ Լեռներու բարձունքին, որոնք թիրելը կը լիցնէին մեզ, կը տեսնէինք ծովածոցը, Ռուս կղզին եւ Ասքոլտ կղզին։ Նշմարեցինք նաեւ փոքր կէտեր ղրս մեր դիտակներուն միջոցաւ կրցանք ճշդել. բազմաթիւ թարփիլանաւեր էին որոնք մարդկանէր կը կատարէին նաւահանգիստին մուտքին առկայ։ Երկու օրեանքը այցելեցինք Բէլնոյ Պորտան կղզին։ Ընկերացանք Ռեւնէնքամբի զորավարին որ, վերջերը բաժնուած ըլլալով, ուզած էր Վլատիվոսթոքի այցելել, բանակին ճակատը երթալ առաջ։ Վարանեց զորավարը չգենուակ մը լատակցուց, որպ ներքին նաւահանգիստը գացինք։ Անցանք Կրոմպոյ ... Ռուսիա մարտանաւերուն առկայ։ առանց նորագոյն թիւնները գիտէք ուսուցած են գի չեր ու ցորեկ կատարուած աշխատութեամբ մը։ Ապա ժամանեցինք Ռուսկղզին նաւամատոյցը։ Ընդունեցանք Ալքալիվ Բալակերգի զորավարին եւ պահանջորդներու հրամանատար գնդապետին կողմէ։ Կառքերով գացինք բերդը, աքանչելի ճամբաներէ անցնելով։ Մի չեւ մարդկոցներու վերջերը բաւական դժուարին է։ Հնէ համանապատկերը անմոռանալի է. քաղաքը, նաւահանգիստը, կղզիները եւն. Իրվիէրան կը լիցնեն մեզ Ամէն աւելի մանրամասնութիւն չեմ կրնար հաղորդել, վասն զի պատերազմի գաղտնիքը պարզած պիտի ըլլայ. բայց կրնաք հասկնալ թէ Ճարոնները կրնան Վլատիվոսթոքը գալ, սոր հոյակապ պատերազմ մը, ուրիշ Բորթ-Արթուր մը պիտի գտնէն»։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Ինչպէս պէտք է յաղթել Ճարոնցիներուն։— Ռուսիոյ նաւատորմը։— «Ժուրնալ տը Սանթ-Բեդերպուրկի» կարծիքը։

Ժուրնալ տը Սանթ-Բեդերպուրկ հանդէսը կը գրէ.— «Ճարոնի նման կղզիական տերութիւնն մը ծովի վրայ միայն կրնայ դատելի նաւատորմի մէջ։ Ուրեմն պէտք է ուշադրութիւն ընենք նաւատորմի գործունէութեան։ Ինչ որ ալ ըլլայ դրամական արդիւնքները ու ծախքերը, պէտք է անպայմանօրէն նաւատորմ մը ունենանք։ Եթէ ծովի վրայ տիրապետութիւնը չյաջողցնենք, պատերազմը անհնարելի պիտի երկարի եւ մեր բաղձացած արդիւնքին չհասնելու վտանգին ենթարկուինք։ Խաղաղական երկրորդ նաւատորմիրը ո՞րքան չուտ հասցնելէ, որքան աւելի լաւ պիտի ըլլայ։ Առնոր մեկնումէն ետքը, սակայն, մեր նաւագործարանները պէտք է իսկոյն գործի ձեռնարկեն։ գիշեր ցերեկ պէտք է աշխատին նոր շինուող նաւերու սպասարկութեանը եւ նոր նաւերու, դրամապատրաստելանոցներու եւ թարփիլանոցներու շինութեանը։ Թ՚ղ հարիւր միլիոն ֆր. եւ տակէ աւելի ծախք ըլլայ. այդ ծախքը պիտի չկորսուի, վասն զի նոր մարտանաւերու շինութեան սկսուած ըլլալու-պարագան իսկ կրնայ մեծապէս նպաստել պատերազմին ուրախութեան»։

ՌՈՒՍ ԶՕՐԱՎԱՐԻ ՄԸ ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ռուսիոյ կացութիւնը.— Պատերազմին աւարառումը.— Հերուսմեեր.— Բորթ-Արթուր.— Նաւամանգիստի պէտքը։

Ռուսիոյ սպայակոյտի վարժարանին վերատեսուչ Միչէվիչ զորավարը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Բեդերպուրկի Խեռա Կազէթա լրագրին թղթակցին հետ պատերազմի դաշտին վրայ Ռուսիոյ ներկայ կացութեանը նկատմամբ։ Զօրավարը կը պահանջէ ռուս հանրութենէն չնուազաւալ այն զրոյցներուն թէ հազարաւոր Ճարոնեներ սպանուած ըլլան ելեկտրական ականներու միջոցաւ, ինչպէս յաճախ ըսուեցաւ, Բորթ-Արթուրի դէմ կատարուած յարձակումներուն առթիւ։ Զօրավարը, ընդհակառակը, չատ նպաստաւոր կը խօսի թելէ պատահարներու եւ ծածկուած փոսերու վրայ, որոնց խորը ցիրեր կան։ Այդ երկու դրութիւնները թէ՛ Բորթ-Արթուրի եւ թէ Մանչուրիոյ մէջ կը գործածուին։ Մինչեվիչ զրոյցավարը կը յարէ թէ Բորթ-Արթուրի անկումը անշուշտ հաւանական է, բայց այդ պարագան վճռական ազդեցութիւն մը պիտի չունենայ ուրիշ տեղ կատարուող դիմուսական գործողութեանց վրայ։ Զօրավարը յայտարարեց.— «Եթէ յառաջիկայ ճակատամարտին մէջ յաղթուինք. նոր բանակ մը պիտի հասմախմբենք մեր գործողութեանց խարիսխին վրայ։ Կրնանք հինգ հարիւր հազար զինուոր հանել, առանց մը ասելու մեր զինուորական ներքին կացութեան։ Պատերազմին սկիզբները հ-բկադրուեցանք նախ գործածել մեր նուազ լաւ զինուորները, մինչդեռ Ճարոնները իրենց ամէնէն լաւագոյն զինուորները գործածեցին։ Կրնայ ըլլալ որ Ռուսիա հաւանի որ Ճարոնները Քորէա մնան, բայց Բորթ-Արթուրը կարելի չէ կարգնել մշանկնապես։ վասն զի մեծ անհեղութիւններ առաջ պիտի գան։ Ունի ամէն առնէ աւելի հիմա պէտք ունի նաւանանգիստներու, քանի որ անոր նաւային գործունէութիւնը կախաւած ունի Անգլիոյ բարեացակամութենէն, որ աշխարհի ա՛ռ խի բոլոր կայաններուն տէրն է։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Մեռեալներու թաղումը.— Զինադադարը.— Գիւտաւիչ բ՚չունները։— Վերջին յարգ՚ մը։

Նոր մարտամասնութիւններ կը հաղորդուին այն զինադադարի վրայ որ հոկտ. 1ին տեղի ունեցաւ սեպտ. 30ի արիւնալի ճակատամարտէն ետքը՝ զոհացան դիրքերու գրաւմանը առթիւ։ Հոկտ. 1ին ճարոն պատգամաւոր մը ներկայացաւ ռուսական յառաջապահ դիրքերուն՝ զինադադար մը ուզելու համար, որպէս զի մեռեալները վերցուին կամ թաղուին։ Շաբաթ զորավարը հաւանեցաւ, որպէս զի ամբողջ օրը ճարոնական ութ ջնջատներ, իւրաքանչիւրը հարիւրական հոգիներ, եւ ռուսական երկու վագոն, ոսկան դիակներ բերան թաղումին։ Զինուորներ պարտաւոր էին ամէն վարկեան գուազաններով վանել ոգուռները եւ անցդները որոնցմէ հաղորդագրեր կը լուծէին դիակները։ Ամեն մը, արիւնաթաթաւ թիներներով, յարձակեցաւ ռուս պահակի մը վրայ. այս վերջինը հրացանը պարպեց, որպէս խուճապ մը սկսաւ։ Ճարոնները ու Ռուսերը կարծելով թէ զինադադարը բուռաթաւուած է. սպաները ամէն ջանք ընելով յաջողցան հանդարտեցնել։ Ռուսական ու Ճարոնական նուազախմբերը յաջորդաբար իրենց ազգային երգերը նուագեցին՝ վերջին յաղթանք մը մասնակցելու միութեան փոսին մէջ խառնիխուռն լեցուած իրենց զինուորներուն։ Զինուորներ ան հանդիսաները այն ասմանն ցեղով ծածկուած էին որ ռուս եւ ճարոն սպաները կօճանցներէն միայն կրնային ճանչնալ ի. բենց զինուորները։ սպաները այդ գործողութեան պահուն սպանեալուած խեղճ բրով գոցած էին իրենց քիթերը։ Իրիկ ուան կողմ ուրախացաւ այդ թախծալից գործը եւ ամբակծութիւնը վերսկսաւ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄՈՒՐՏՂԷՆԻ ՇՈՒՐՋԸ

ՃԱՐՈՆՆԵՐԸ ԿՐ ՆԱՀԱՆՋԵՆ

ԲԵԴԵՐՍԳՈՒՐԿ 12 հոկտ. — Հեռագրական ռուս զրծակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ եէն-Թայի հիւսիսային կողմը տեղի ունեցած թնդանօթի ճակատամարտը ամբողջ երկուշաբթի ու երեք շաբթի օրերը չտեւեցաւ։ Ճարոնները հարկադրուեր են դէպ ի հարաւ Լիաօ-Եանկ նահանգել։ Մինչեւ եէն-Թայ երկաթուղիի գիծը Ռուսերուն ձեռքը կը գտնուի։

—Ճարոններուն ալ թիւը կը տարուանակէ նահանգել դէպ ի եէն-Թայի հարաւային կողմը։ Զախ թեւը կը պահէ իր դիրքը։ Արեւելքի ճակատամարտ մը կը շարունակէ։

—Ալեքսիէվ ծովակալը, որ Մուքդէն երթալով Բուրթաթքին զօրավարին հետ տեսակցած էր, Խարպին վերադարձաւ։

—Բիաօ-Զէուէն կը հեռագրեն թէ Ռուսերը Եէն-Թայէն Ճարոնները վանելով յաջողեր են գրաւել Եէն-Թայի երկաթուղին։ Ճարոններուն ձախ թեւը, հակառակ Ռուսերուն կողմէ կատարուած բուռն յարձակումներուն, կը կենայ իր դիրքին վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Նիւ-Զուանկէն կը հեռագրեն թէ Ճարոնները զինուոր ու թնդանօթ ցամաք կը հանեն՝ Օտսամ մարէշալին բանակին համար։

ԲԱՐԻԶ.— Բուրթաթքին զօրավարը կը հեռագրէ թէ թնդանօթի բուռն ճակատամարտ մը սկսած է Մուքդէնէն դուրս կը վերոյ Ռուսիոյ ներկայ կացութեանը նկատմամբ։ Զօրավարը կը պահանջէ ռուս հանրութենէն չնուազաւալ այն զրոյցներուն թէ հազարաւոր Ճարոններ սպաննուած ըլլան ելեկտրական ականներու միջոցաւ, ինչպէս յաճախ ըսուեցաւ, Բորթ-Արթուրի դէմ կատարուած յարձակումներուն առթիւ։ Զօրավարը, ընդհակառակը, չատ նպաստաւոր կը խօսի թելէ պատահարներու եւ ծածկուած փոսերու վրայ, որոնց խորը ցիրեր կան։ Այդ երկու դրութիւնները թէ՛ Բորթ-Արթուրի եւ թէ Մանչուրիոյ մէջ կը գործածուին։ Մինչեվիչ լրագրավարը կը յարէ թէ Բորթ-Արթուրի անկումը անշուշտ հաւանական է, բայց այդ պարագան վճռական ազդեցութիւն մը պիտի չունենայ ուրիշ տեղ կատարուող դիմուսական գործողութեանց վրայ։ Զօրավարը յայտարարեց.— «Եթէ յառաջիկայ ճակատամարտին մէջ յաղթուինք. նոր բանակ մը պիտի հասմախմբենք մեր գործողութեանց խարիսխին վրայ։ Կրնանք հինգ հարիւր հազար զինուոր հանել, առանց մը ասելու մեր զինուորական ներքին կացութեան։ Պատերազմին սկիզբները հ-բկադրուեցանք նախ գործածել մեր նուազ լաւ զինուորները, մինչդեռ Ճարոնները իրենց ամէնէն լաւագոյն զինուորները գործածեցին։ Կրնայ ըլլալ որ Ռուսիա հաւանի որ Ճարոնները Քորէա մնան, բայց Բորթ-Արթուրը կարելի չէ կարգնել մշանկնապես։ վասն զի մեծ անհեղութիւններ առաջ պիտի գան։ Ունի ամէն առնէ աւելի հիմա պէտք ունի նաւանանգիստներու, քանի որ անոր նաւային գործունէութիւնը կախաւած ունի Անգլիոյ բարեացակամութենէն, որ աշխարհի ա՛ռ խի բոլոր կայաններուն տէրն է։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Մեռեալներու թաղումը.— Զինադադարը.— Գիւտաւիչ բ՚չունները։— Վերջին յարգ՚ մը։

Նոր մարտամասնութիւններ կը հաղորդուին այն զինադադարի վրայ որ հոկտ. 1ին տեղի ունեցաւ սեպտ. 30ի արիւնալի ճակատամարտէն ետքը՝ զոհացան դիրքերու գրաւմանը առթիւ։ Հոկտ. 1ին ճարոն պատգամաւոր մը ներկայացաւ ռուսական յառաջապահ դիրքերուն՝ զինադադար մը ուզելու համար, որպէս զի մեռեալները վերցուին կամ թաղուին։ Շաբաթ զորավարը հաւանեցաւ, որպէս զի ամբողջ օրը ճարոնական ութ ջնջատներ, իւրաքանչիւրը հարիւրական հոգիներ, եւ ռուսական երկու վագոն, ոսկան դիակներ բերան թաղումին։ Զինուորներ պարտաւոր էին ամէն վարկեան գուազաններով վանել ոգուռները եւ անցդները որոնցմէ հաղորդագրեր կը լուծէին դիակները։ Ամեն մը, արիւնաթաթաւ թիներներով, յարձակեցաւ ռուս պահակի մը վրայ. այս վերջինը հրացանը պարպեց, որպէս խուճապ մը սկսաւ։ Ճարոնները ու Ռուսերը կարծելով թէ զինադադարը բուռաթաւուած է. սպաները ամէն ջանք ընելով յաջողցան հանդարտեցնել։ Ռուսական ու Ճարոնական նուազախմբերը յաջորդաբար իրենց ազգային երգերը նուագեցին՝ վերջին յաղթանք մը մասնակցելու միութեան փոսին մէջ խառնիխուռն լեցուած իրենց զինուորներուն։ Զինուորներ ան հանդիսաները այն ասմանն ցեղով ծածկուած էին որ ռուս եւ ճարոն սպաները կօճանցներէն միայն կրնային ճանչնալ ի. բենց զինուորները։ սպաները այդ գործողութեան պահուն սպանեալուած խեղճ բրով գոցած էին իրենց քիթերը։ Իրիկ ուան կողմ ուրախացաւ այդ թախծալից գործը եւ ամբակծութիւնը վերսկսաւ։

դիրքը։ Արեւելքի ճակատամարտ մը կը շարունակէ։

—Ալեքսիէվ ծովակալը, որ Մուքդէն երթալով Բուրթաթքին զօրավարին հետ տեսակցած էր, Խարպին վերադարձաւ։

—Բիաօ-Զէուէն կը հեռագրեն թէ Ռուսերը Եէն-Թայէն Ճարոնները վանելով յաջողեր են գրաւել Եէն-Թայի երկաթուղին։ Ճարոններուն ձախ թեւը, հակառակ Ռուսերուն կողմէ կատարուած բուռն յարձակումներուն, կը կենայ իր դիրքին վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Նիւ-Զուանկէն կը հեռագրեն թէ Ճարոնները զինուոր ու թնդանօթ ցամաք կը հանեն՝ Օտսամ մարէշալին բանակին համար։

ԲԱՐԻԶ.— Բուրթաթքին զօրավարը կը հեռագրէ թէ թնդանօթի բուռն ճակատամարտ մը սկսած է Մուքդէնէն դուրս կը վերոյ Ռուսիոյ ներկայ կացութեանը նկատմամբ։ Զօրավարը կը պահանջէ ռուս հանրութենէն չնուազաւալ այն զրոյցներուն թէ հազարաւոր Ճարոններ սպաննուած ըլլան ելեկտրական ականներու միջոցաւ, ինչպէս յաճախ ըսուեցաւ, Բորթ-Արթուրի դէմ կատարուած յարձակումներուն առթիւ։ Զօրավարը, ընդհակառակը, չատ նպաստաւոր կը խօսի թելէ պատահարներու եւ ծածկուած փոսերու վրայ, որոնց խորը ցիրեր կան։ Այդ երկու դրութիւնները թէ՛ Բորթ-Արթուրի եւ թէ Մանչուրիոյ մէջ կը գործածուին։ Մինչեվիչ լրագրավարը կը յարէ թէ Բորթ-Արթուրի անկումը անշուշտ հաւանական է, բայց այդ պարագան վճռական ազդեցութիւն մը պիտի չունենայ ուրիշ տեղ կատարուող դիմուսական գործողութեանց վրայ։ Զօրավարը յայտարարեց.— «Եթէ յառաջիկայ ճակատամարտին մէջ յաղթուինք. նոր բանակ մը պիտի հասմախմբենք մեր գործողութեանց խարիսխին վրայ։ Կրնանք հինգ հարիւր հազար զինուոր հանել, առանց մը ասելու մեր զինուորական ներքին կացութեան։ Պատերազմին սկիզբները հ-բկադրուեցանք նախ գործածել մեր նուազ լաւ զինուորները, մինչդեռ Ճարոնները իրենց ամէնէն լաւագոյն զինուորները գործածեցին։ Կրնայ ըլլալ որ Ռուսիա հաւանի որ Ճարոնները Քորէա մնան, բայց Բորթ-Արթուրը կարելի չէ կարգնել մշանկնապես։ վասն զի մեծ անհեղութիւններ առաջ պիտի գան։ Ունի ամէն առնէ աւելի հիմա պէտք ունի նաւանանգիստներու, քանի որ անոր նաւային գործունէութիւնը կախաւած ունի Անգլիոյ բարեացակամութենէն, որ աշխարհի ա՛ռ խի բոլոր կայաններուն տէրն է։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Անգլիացի ծանօթ հրապարակագիր մը մեկ յօդուածը.— Գերմանիոյ եւ Անգլիոյ յարաբերութիւնները —Մնչ է միջազգային իրաւունքը։

Անգլիացի լրագրաւ հրապարակագիր մը, Պ. Լաուրա Տիսէյ յօդուած մը հրատարակելով հանդէսի մը մէջ, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ իւր յարաբերութեանց վերաբերեալ կը խօսի։ Այդ յօդուածը ուշադրութիւն գրաւած է երկու երիտասարդներուն մէջ։ Ը դնանուր լրագրութեանց տեսակետով չանեկան է, մանաւանդ որ հանրարիմ պատկերը կը գծէ Գերմանիոյ, անգլիական հանրային կարծիքին համար։ Նաեւ մասնաւորապէս չանեկան է թարգմի կողմէ վերջերս լրատուցուած բա-չէ՛ էն պ-... Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ կարծեցեալ մը ձեռքնս մը առթիւ։ Ա. գլիսէի հրապարակագիրը, առանց կասկածի ըլլալու անգլիացերման մերձեցման մը, երկիւղ կը յայտնէ Անգլիոյ մէջ Գերմանիոյ նկատմամբ սքանչացած համակրութեան համար, եւ կը ջանայ թարմ կանգնել անոր առիւ։ Ընդունելով որ մասին այդ վերջին ամենավերջին արտայայտութեանց պատճառեղած է Գերմանիոյ վերազրուած ընթացքը ռուսական պատերազմի մէջ, նաեւ այդ խնդրով կը զբաղի։ Պ. Տ. ս'ոյ անանցմէ չէ, որոնք թէեւ փոքրաթիւ, հաւատ ընծայած են ռուսերազերման կարծեցեալ համաձայնութեան մը։ Ծայրագոյն Արեւելքի գործերու մասին։ Իր. գ. Թիւններու քննադատական ուսումնասիրութիւն մը ոտ եվակացութեան կը յանգ. գոյ՝ է ղնքը թէ Գերմանիա այնքան բաղակական դիրք մը բռնած է Ռուսիոյ հանդէպ որ ասոր մէջ կոմնակալութիւն կը տեսնուի ի նպաստ իր տեսակետի դիրքին։ Այս առթիւ, Անգլիացի հրապարակագիրը չատ խղճմտիր խորհրդածութիւններ կ'ընէ միջազգային իրաւունքի կոչուած տարբեր բացատրութեան վրայ։ Ցոյց կուտայ թէ ա՛րքան ա նորոշ բան մը է ան։ ի մասնաւորի պատերազմական մաքսանենգութեան խնդրին նկատմամբ, եւ թէ ա՛րքան չրշանայուց ըլլալու է երբ կ'ուզուի տէրու. թիւն մը ամրապանել՝ զոր բռնաբարած եւ կամ անկանոնդ կերպով չարած ը. լալուն յանցանք է։ Ո՞սի կրնար ներս. կայանալ անանկ պարագաներ, երբ այդ անորոշութեան հետեւանքով, կառավարութիւն մը ամիրաս չէլայ միջազգային իրաւունքը կիրարկելու պատանութեան եւ իր յանկերուն համար։ Յօդուածագրին կարծիքով, Գերման կառավարութիւնը կատարած է իր բոլոր պարտքերը Ճարոնի նկատմամբ, եւ իր ընթացքը Ռուսիոյ հանդէպ՝ արտաքին հետանքը եղած է ուսանդական քաղաքականութեան մը, որ կը կայանայ կարելի եղածին չափ խանութամիտ վարուիլ Բեդերպուրգի կառավարութեան հետ, մինչ ռուսերազերման յարաբերութիւնները չատ թոյլ էին։

ԻՆԲՆԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՍՐԴԻԷՐԸ

Իսկնագիրներու ագուրդ մը Զափազանց գիներ։

Վերջերս տեղի ունեցած վաճառման մը մէջ Լուտարա Թագաւորին մէկ հեռագիրը, Անգլիոյ ամենէն ծանօթ ազնուականներէն մէկուն ուղղուած, 1750 ֆրանք ծախսեր է։ Այդ հեռագիրը կը պարունակէր սա խօսքը. «Թագաւորը ներկայանալութիւն կը յայտնէ ձեր բարեմաղթութիւնքներուն համար»։ Ալեքսանդրա թագուհին կողմէ նոյն անձին ուղղուած հեռագիր մը ամ ոդի դ. որ է 1500 ֆրանքի։ Վերջապէս Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին մէկ հեռագիրը 700 ֆրանքի ծախսեր է։ Այդ ծախսած հեռագիրներուն իւրաքանչիւրը սակեզօտ չրջանակ մը կը կրէ եւ զարդարուած է ոգամանդէ մեներգութեամբ մը։

ԵՋԱԿԱՆ ԱՐՇԻՒ ՄԸ

Փայտէ ոտով մարդը որ հեծելաձիու կը նստի — Իսմմաստիպ արաւ մը։

2250 քիլոմէթր՝ քսանչուրեք ժամուն մէջ, ասիկա արագութեան լաւ միջին մըն է հասարակ հեծանուորդի մը համար, որ լաւ օրանդներ ունի։ Բ-ոյ անհաւատալի պիտի թուի, երբ ըսենք թէ փայտ սրանդով հեծանուորդ մը Ռոքամբրեանն Սիտ՚էլ (Ասարբիս) գացեր է, 2250 քիլոմէթր ճամբայ կ'անցնի եւ խարուրդ տ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ երկաթուղիին համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասած է 79,910,555 դրլ.ի

ՂԱԼԻՊ ՓԱՇԱ.—Պեռական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Ղալիպ փաշա որ տակաւին հիւանդ է, բժշկական երկրորդ գործողութեան մը ալ ենթարկուեցաւ, եւ հիմա վիճակը գոհացուցիչ է։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ.—Պեռական Խորհուրդը որոշեց որ Բաւմլիի երկաթուղիի այն պարտաթուղթերը որոնց տակաւ կարօղները պակաս են, երբ եւրոպական գանձուն ներկայացուին, վճարանութեան պարգեւէն կամ ամորթիսմանի արժէքին զեղչուի տասերկու կարօղներու արժէքը եւ մնացեալ մասը հաստատի։

ԴՐԱՄՕԺԻՏ.— Սապահի այսօրուան թիւին մէջ հետեւեալը կը կարդանք.— «Կրօնական ժողովներու կողմէ ամուսնութեանց գործողութիւններու առնն իրենց դրամօժիտ արուած կալուածներու, հողերու եւն. արձանագրութեան գործողութիւնները նահանգներու մէջ մեծապատիւ արքաներու կողմէ արուած թագադրիներուն վրայ կը կատարուին, հարկ եղած ծախսերը նշանակելով։ Կատարուած քննութեամբ հաստատուած է որ ասոր նպատակն է դրամօժիտը ասուղները վնասէ զերծ պահել, երբ յետոյ ամուսնութեան եւն. պատճառի։ Արդ, հետեւեալ օրէնքները արուած են, որպէս զի գործառնութիւնները ասելի կանոնաւոր կերպով կատարուին եւ անհատներու իրաւունքները պաշտպանուին.— Իրենց դրամօժիտ արուած կալուածներու եւ հողերու արձանագրութեանց մէջ հարկ եղած ծանօթագրութիւնը պիտի նշանակուի Տէֆթերխանէի վարչութեանց կողմէ։ Եթէ յետոյ ամուսնութեան դատ բացուի եւ կամ ուրիշ կերպով պէտք մը զգացուի, նոյն պաշտօնարանները հարկ եղածը պիտի գործադրեն՝ կրօնական ժողովներու կողմէ կատարուելիք քննութեանց համաձայն։ Վերոգրեալ կալուածները իրենց առաջուան տէրերուն պիտի վերադարձուին։ Իրենց նուէր ու կամակ արուած կալուածներու մասին կատարուելիք գործողութեանց համար ալ դատական օրէնքներու մէջ հարկ եղած արամադրութիւնները գանուելով, առանց մասին ալ դատարաններու դիմուելով ձեռք բերուելիք արդիւնքին համաձայն պէտք եղած գործողութիւնը պիտի կատարուի»։

ՍԵՐՊԻՈՒՀ դեսպանը, առջի օրը, Թէ ներ երթալով այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պարիրարքին եւ Սիւնոդի անդամներէն Այասուլուկի մետրապոլիտին։

ՀԱԼԻՊԻ ԹԷՊԵՏԱՐԱՆԻՆ հանչիւները քննելով հաստատուեր է թէ, կ'ըսէ Սապահ, հարիւր վեց հազար ղրուշ ունի։

ԱԻՍՏՐԻՈՀ–ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՀ դեսպան նոսան Թարգման Պ. Պիլինսքի, առջի օրը, Թէ ներ երթալով անսկեցաւ Յունաց Ս. Պարիրարքին հետ։

ՄԻՏԻԼԻի պանքան Աթէնքի պանքային կ. Պոլսոյ ճիւղին մրցանելու խնդիրը բոլորովին լքուած չէ։ Այդ առթիւ բանակցութիւններ կը կատարուին Միտիլիի պանքային վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Լ. Զարիֆիի հետ։ Աթէնքի պանքային կ. Պոլսոյ ճիւղը պիտի հաստատի Ղալաթիա՝ Մաքրի խանին մէջ։

ԲԱՐԻԶԷՆ մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ տեղւոյն Օրգանի Պաս աւանը այրեր է երկուշաբթի գիշեր, քանի մը միլեան ֆրուի վնաս պատճառելով։ Նոյն առն կ. Պոլսոյ ճիւղին առնուած տեղեկութեանց նայելով այդ հրդեհը մեծ վնաս մը պատճառած չէ, վասն զի Բարիզի աւանը վաճառատուն մը չէ, այլ բոլոր միւղերուն հաւաքավայրն կեդրոնը։ Եթէ աւտարներն ալ այրած ըլլան, դարձեալ վնաս մը չկայ, վասն զի իւրաքանչիւր միւղ իր հաշուեհաւասարութեան երկրորդ օրինակը միայն Բարիզ կը ղրկէ։

ԹՆԴԱՆՕԹՆԵՐ.—Զինուորական բարձրաստիճան օգաներ եւ թնդանօթաձիգ զինուորներ, երէկ, Զաթալճա գացին՝ փորձելու Անգլիայէն գնուած բրիտանական դրութեամբ վեց թնդանօթներ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը որոշեց այս տարուընէ սկսեալ կատարած չոգեաւոր երթեւեկութիւն մը հաստատել Վասփորի երկու եղերքներու գիւղերուն համար։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Բանֆիին շաբաթ օրը արձակուրդով Վիէննա պիտի ուղեւորի՝ ան զարմանելու համար։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատունը, երէկ, Թարպիսիէն Բերա փոխադրուեցաւ։

ՔԷԹԱՈՒԻՆԻ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԻՍԸ.—Զեռնոտ պաշտօնարանը որոշեց թէ օսմ. երկիրներու ժողովուրդները կրնան, շորս ու վեսը իրենց պահանջելու պայմանով, տարեք ղրկել նոյեմբերին Քէթաուինի մէջ (Հ–բուային Ամերիկէ) հաստատուելիք ցուցահանդէսին։

ՆՈՎՈՐՈՍԻՍԿԻ օսմ. հիւպատոս Հիսամի պէյ մեռեր է նոյն քաղաքին մէջ։

ԲԱՆՏԷՆ ՓԱՇԱՆ.—Սապահ կը ծանուցանէ թէ այն քանի մը անձերը որոնք անցեալները Հալէպի կեդրոնական բանտին պատ ծակելով փախած էին, ձերբակալուեր ու դատական պաշտօնանոցներուն յանձնուեր են։

ԱՆՆՏՈՒԼԻի երկաթուղիին 40դ շաբաթան —հկա. 1էն 7 (Ն. Տ.)— հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար ոսպէս եղած է.—Հայտար Փաշա–Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմէթր) 20,038 ֆր. նախորդ տարիէն 4,621 աւելի եւ միւս շաբաթներէն 417 պակաս։ Էսկիշէհիր–Գոնեայի գիծ (445 քիլոմէթր) 11,799, նախորդ տարիէն 7,051 աւելի եւ միւս շաբաթներ 535 պակաս։

ԱՎՈԿԱՏՐՈ ՏԻ ՐՈՒԼՈՊԻԱՆՕ կամը որ 1892ին կ. Պոլսոյ Իտալիան դեսպան էր, Փիորէնցայի մէջ մեռեր է։

ՇԱՏԱԿԵՐ.—Պոլսոյ Ս. Լուսաւորչեան Ազգային Պաթալ անուն բնակիչ մը, ասանդարի տարեկան, երկու դրուշի «լօքմա» ուտելու համար, աւելի չատ ուտելու մասին գրաւ բաներին ընկերները եւ բնակիչը երկու օրա լօքմա եւս կերաւ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Իզմիրի ու Սմանի մէջ, կիրակի օրը, երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ կայարանին մէջ քրիստոնեայ կին մը երբ դէպ ի կառաքամը կ'երթար, մարդ մը անոր Թեւին զարկաւ այնքան ուստոյնութեամբ որ կնոջ ձեռքը գանուած փոքր պայուսակը գետին ինկաւ եւ մարդը յափշտակեց պայուսակը ու փախաւ։ Պայուսակին մէջ կային դրամ եւ արժէքաւոր առարկաներ։

Տես չորրորդ երես Բարմէլ Օրիանթալի գինիի եւ գոնեաքի ծանուցումը։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Գալաթիայի ու Սիրքէճիի միջեւ օրական հեռաւոր երթեւեկութիւնները պիտի կատարուին վաղուընէ՝ հինգշաբթի 30 սեպտ. սկսեալ.—

ԳԱՊԱՐԱՇԷՆ՝ Առաւաւն ժամ 1էն սկսելով մինչեւ 5, կէս ժամը անգամ մը եւ յետոյ իրիկուան ժամ 9.15ն մինչեւ 12.15 դարձեալ կէս ժամը մէկ անգամ։

ՍԻՐՔԷՃԻԷՆ ալ առաւաւն ժամ 12.45էն մինչեւ 4.45 կէս ժամը մէկ անգամ եւ իրիկունները ժամ 9էն մինչեւ 12 կէս ժամը մէկ անգամ։ 2–5

* * *

Շիրքէթի Խայրէի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ չոգենաւերու ժամանակացոյցին մէջ նշանակուած թիւ 9, 13 ու 17 երթեւեկութիւնները եւ հեռաւեալները դադրած են այսօրուընէ սկսեալ.— Առաւաւները ժամ 11.15ին Սկիւտար, Գուզկունճուք, Պէշիքթաշ կամուրջ, 11.25 կամուրջէն Պէշիքթաշ, Գուզկունճուք։ 11.40 Պէշիքթաշ, Սկիւտար։ 12 կամուրջէն Պէշիքթաշ, Սկիւտար։ 12.15 Պէշիքթաշ Սկիւտար։

ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՄԵՆ ԳՈՐԾԻ ՄԸ ԱՒԱՐՏՈՒՄԸ

Հրատարակութիւն մը, որ մեծ տեղ պիտի գրաւէ ժամանակակից արադրութեանց մէջ, լուսաբանցաւ վերջերս։ Պատկերազարդ նոր Լառուսն է տարիկ։ Այս մեծ գործը, դեռ նոր լրացած, արդէն իսկ տեղերական հռչակ մը հանած ու նշանաւոր դարձած է։ Դիւրամատչելի համայնագիտական բառարանի մը վերջինն ու ճշմարտապէս գործնական ձեւը իրագործուած է այս նոր հրատարակութեամբ որ անարտակոյս գրավաճառական ամենէն հակայ ու չտեսնուած գործը եղած է Թէ՛ իր կարեւոր քիւրաժին եւ Թէ իր բարդ պատրաստութեան պատճառաւ։ Խորհիլ Թէ ամբողջ եօթը տարիներ, հազարէ աւելի աշխատաւորներ զբաղած են այս գործով, շուրջ չորս հարիւր մասնագիտական աշխատաւորներ եւ վեց հարիւր գործաւոր, գործատարուհի եւ պաշտօնայ։ Նոյնպէս նշանակելի պարագայ մըն է Թէ այդքան իմացականութեանց, բազմակներու եւ դրամագլուխներու ամբողջութեամբ կատարուած գործ մը մինչեւ վերջը ճշդապահ կանոնաւորութեամբ ի գլուխ եկած է։ Ու այս իրողութիւնը ի վեր հանել կ'արժէ անոր համար որ այս կարգի չատ մը գործեր ձախողուած ներու եւ ընդմիջումներու հանդիպած են իրենց հրատարակութեան միջոցին, ինչ որ կը վնասէ տրուելիքներու արժէքին ու մրցութեան։ Ընդհակառակը, Պատկերազարդ նոր Լառուսը երեւան կուգայ հաստատ կուռաններու վրայ հիմնուած եւ իբր ճշգրիտ կիրարկումը բացառապէս յոլով լոյսման մը։ Աւելի համաձիգ զգաստ մը կազմելու համար, պէտք է աչքի առնել բերել Պատկերազարդ նոր Լառուսին ունգին պարունակութիւնը, 220,000 յօդուած, 46,200 պատկեր, 489 քարտէս, սեւ ու գունաւոր, եւ 81 փոքրագրուած տարբակ՝ գունաւոր։ Ամենեն ալ անհիպ են բոլորովին նոր նիւթերով կազմուած, Թէ բնագիրը եւ Թէ պատկերը. ապրիլեն մնդիլեն ներ չեն առնուած եւ ոչ ալ գործածուած էլիշեք եր կան անոր մէջ, ինչ որ յանախ կը պատահի։ Բոլոր պատկերները յատկապէս չինեալ տրուած են, ամէնէն վարեկան օրինակներու համաձայն։ Ամբողջ յօդուածները գրուած են հեղինակաւոր աշխատակիցներու կողմէ։ Միւնոյն յօդուածը յանախ եօթը–ութը տարբեր ձեռքերէ անցած է։ Պէտք է ըսել որ այս աշխատակիցներուն ընտրութիւնը իրաւմարէն կատարուած է, նկատի առնելով գործին բազմազանութիւնը։ Հանրութեան աչքին փոշի փչելու նպատակով չէ հրատարակուած այս գործը, այլ գործնական օգուտ մը առաջնորդուած։ Ոչ միայն նշանաւոր գիտուններու, այլեւ արհեստաւորներու, մասնագէտներու տաջակցութեամբ ի գլուխ եկած է այս գործը։ Կը բաւէ աչք մը նետել վերջին հատորին եռեւը դրուած ցանկին վրայ, ուր կ'երեւան ճարտարապետներ, բժիշկներ, սպաներ, նաւային սբորքի մարդիկ, հողագէտներ, դատաւորներ, հիւպատոսներ, տրանագրութեան դիւանի, հեռագրական, Թղթատարական հաշուապահներ, Բաղնիքը եւ լուացարանը ամբողջացած են իրենց բոլոր կազմակերպութեամբ եւ մինչեւ 2 3 չորթ սենեակները կրնան փոխադրուիլ այս նորաշէն յարկին մէջ։ Սակայն բացման արարողութիւնը պիտի կատարուի Ընթացման ասնի օրը, որ միանգամայն Որբանոցի հաստատութեան տանդարձն է։ Այս վերաշինութեան առթիւ հարկ տեսնուած է նաեւ վերանորոգութիւններ ընել մասրան մէջ։

Ս. Պարիրարքը այցելեց եւ աչքէ անցուց նաեւ Խասգիւղի Ս. Ներսէսեան վարժարանին շինութիւնը, որուն հիմնարկէքը եկեղեցական արարողութեամբ կատարուած ըլլալով, Ն. Սրբազնութիւնը բանականացաւ իր օրհնութեամբը քաջալերել աշխատաւորները։

Ս. Պարիրարքը ապա այցելեց եկեղեցին, ուր փոխադրուած են Ս. Ներսէսեան վարժարանին աշակերտները. աղաչ՝ եկեղեցւոյ աշկաղման պահարանը, իսկ մանկապարտէզի տեղերը՝ եկեղեցւոյ առաջին վերնատունը եւ ազիկերը երրորդ վերնատունը կը գտնուին։ Ն. Սրբազնութիւնը յանձնարարեց աշակերտներուն որ պատանօք վարուին, ըստ օրում զբաղնուած տեղերին սրբագոյր մըն է եւ ուսուցիչներուն ու վարժուհիներուն ինչ ինչ յանձնարարութիւններ ըրաւ այս մասին եւ յետոյ Բերա, իր բնակարանը վերադարձաւ։

— Երեւան ղէմ Տ. Յարութիւն Ս. Պարիրարքը, Սեպտ. 15ին կառավարիչ Վահ. Բէշիա պէյի այցելութիւն տալով, մէկ ժամու չափ տեսակցեր եւ վանքին հասարակական գործերուն վրայ բացատրութիւններ տուեր է։

Տ. Յարութիւն Ս. Պարիրարքը վանքին հիւրընկալ Տ. Համազասպ Վ.ը իր պաշտօնէն դադրեցնելով, ոյդ պաշտօնը յանձներ է Տ. Մկրտիչ Վ. Մարգարեանին։

—Աշխարհ Թադէոս Պատուելի կեսարիան, որ անցեալ տարի Պոլիս եկած էր, այսօր իր ծնդաւայրը՝ Սեբաստիա կը վերադառնայ։ Կիր.ի ճամբով։ Իր ալտարի վիճակին մէջ իսկ Թադէոս Պատուելի նշանակելի ծառայութիւններ մատուցած է Թէ իրեւ ուսուցիչ Սեբաստիոյ վարժարանին մէջ, եւ Թէ իր զանազան հրատարակութիւններովը։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Վահրամ էֆ. Տէր Ներսէսեանի ը'դ Օր. Նեկատ Ալէքսէնեանի ամուսնութեանը առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր եւ Տիկին Նշան էֆ. Տիզէնճեան, մէկ օսմ. ոսկի Յովհաննէս էֆ. Ճամպազեան ի Տէտէ–Աղաճ։

—Յակոբ եւ Յարութիւն էֆ.ք կարտիկեան դեղավաճառ ի Պուսա, իրենց հանգուցեալ հօր Սերովբէ էֆ. Կալրտիկեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՖՐՈՆՍԻԱՆԻՆՈՒԼ)

ՊՈՒԷՍԻԱ ԵՒ ՖԱՌՕՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՄՈՒՐՏՅԵՆԻ ՇՈՒՐՋԸ

ՆՈՐ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏՆԵՐ

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ, 12 հկտ.— Պիրճիվիա Վիհեսոմսոքի հկտ. 11 Թուականով սա հեռագիրը ստացած է Մաքքէէն.

«Երէկ, կէսօրէն առաջ, Թնդանօթի բաւուն ճակատամարտ մը սկսաւ ամբողջ գիծին վրայ։ Ճաքոնները յարձակում կը նահանջէին դէպ ի հարաւ։ Կէսօրին մօտ Ռուսերը սկսան հոն յարձակումի մը։ Ճաքոնական արձակուղները լուսով եւ քաջութիւնով իրենց կողը։ բայց Եէն–Թայի մօտ յամառ ընդդիմութիւն մը ըրին։ Նաեւ անանց կեդրոնն ալ կատաղութեամբ պաշարեցին ինքզինքը։ Ճակատամարտը գիշերուան մօտ միայն դադրեցաւ։ Ճաքոնները յառաջապահները եւ մղուեցան մինչեւ Եէն–Թայի հանքերը։ Ճաքոններուն ալ թիւը Եէն–Թայի հարաւային կողմը քաշուեցաւ, բայց ծայրագոյն ձախ թեւը տակաւին կը պահէ իր դիրքերը։ Այս առաջ ճակատամարտը վերսկսաւ։»

ԹՈՒԻՕ.— Օնամա Մարէշալը հետեւեալը կը հաղորդէր.

«Հկտ. 9էն ի վեր ճաքոնական ալ կողին վրայ գանուող Ռուսերը մեծ գործունէութիւն ցոյց կուտան։ Ռուսական զօրախումբ մը, հետեւակներու կիսաբաժինէ մը ու երկու հազար հեծելազօրքերէ բաղկացած՝ երկու Թնդանօթով, հկտ. 9ին Թայ–Զէ–Հան անցնելով, Լիաօ–Նանկէն 40 մղոն դէպ ի արեւելք, մեր հաղորդակցութիւնները կարից Սիհոհանի եւ Բէնսիքուի մէջտեղը, սակայն քիչ հաքը կրցանք վերահաստատել այդ հաղորդակցութիւնները, առաջիկայ ժամ տեւող ճակատամարտ մը եղաքը որով Բէնսիքուի մեր զօրախումբը կրցաւ պահել իր բոլոր դիրքերը։ Հիմա ամբողջ ճակատին վրայ ճակատամարտներ կը կատարուին»։

—Ռուսերէր կը ծանուցանէ Թէ Եէն–Թայի մօտ կատարուած ճակատամարտը որ երեկ ամբողջ օրը տեւեց, այսօր վերսկսեր է։

ԲՈՐԹ - ԱՐԹՈՒՐ

ԼՈՆՏՈՆ.—Զէ–Թաւէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի Թէ ռուսական զբաղեալ առնուած տեղեկութեանց նայելով, Ճաքոնները վերջին ընդհանուր յարձակումէն ի վեր Բորթ–Արթուրի առեւ սր եւ է ճակատամարտ չէ կատարուած։ Հկտ. 5ի գիշերը Ճաքոնները զինուոր ցամաք հանեցին Թաքէի ծովածոցը, ուրկէ Ռուսները, Թշնամին բազմաթիւ ըլլալն հասնելանքով, հարկադրուեցան եւ քաշուիլ։ բայց հետեւեալ օրը ռուսական Թնդանօթներուն կրակը նոյն տեղէն վանեց Ճաքոնները։

—Ճաքոնները բռնեցին Ֆուրիկ ու Ֆիկեիկ չոգեկառքը որոնք կ'ուզէին պատերազմի արգիլեալ նիւթ ներածել Բորթ–Արթուր։

ՊԱԼԻԹԻԿ ՆԱԻԱՐԱԺԻՆԸ

ԲԱՐԻԶ.— Բեռերապուրկէն կը հեռագրեն էֆօ տր Բառի Թէ Պալթիկի ռուսական նաւարժիրը, ուրբաթ օրը, ճամբայ պիտի ելլէ Լիպաուէն։

ՌԻՎԱԼ.—Պալթիկի ռուսական նաւարժիրը, այսօր, Լիպաօ ուղեւորեցաւ։

ՄԻԵՒԱՏՈՅՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԹՈՒԻՕ.—Միքատոյին կողմէ առջի օրը հրատարակուած յայտարարութիւնը, ժողովուրդը խրախուսելէ հաքը որ համբերող ու յարատեւ ըլլայ ներկայ պատերազմին մէջ, սապէս կը շարունակէ.

«Մեր բանակը ու նաւատորմը, Թշնամութեանց սկիզբներէն, քաջութիւն եւ հաւատարմութիւն ցոյց տուին, մինչդեռ մեր պաշտօնատարները ու ժողովուրդն ալ այժ կուտային մեր դատին։ Մինչեւ հիմա մեր դատը յաջողութեամբ պակաւեցաւ, սակայն վերջնական որոշումը տակաւին հեռու ըլլալով, անհրաժեշտ է համբերող ըլլալ մեր գործին հետապնդումին մէջ եւ ալխատիլ ձեռք բերելու մեր ծրագրին իրականացումը։»

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Մաքքէէն կը հեռագրեն ռուս գործակալութեան Թէ ռուսական ու ճաքոնական բանակներուն միջեւ սկսեալ Թնդանօթի ճակատամարտը շարունակուեր է հկտ. 10ին ու 11ին։ Պատերազմի դաշտը կը գանուի Եէն–Թայի հիւսիսային կողմը։ Իրեւ Թնդանօթաձիգներուն նշանառութիւնը Ճաքոնները ունեցի ճիշդ կը կատարուի։ Ճաքոնները հարկադրուեր են դէպ ի հարաւ քաշուիլ։

—Ռուսական բանակին ալ Թեւը ու կեդրոնը յաջողեցան բոլորովին ձեռք անցընել երկաթուղին։ Մաքքէէն գրեթէ մինչեւ Եէն–Թայի կայարանը։ Ճաքոնները կան բանակին ալ Թեւը դէպ ի Եէն–Թայի հարաւային կողմը կը քաշուի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճաքոնական ալ Թեւը իր դիրքերը պահելու յաջողած ըլլալով, ճակատամարտը կը շարունակէ երկու կողմին համար մահացու կերպով։

ՔՐՈՆՇԹԱՏ.— Այն մարտանաւերը որոնք պիտի ամրաղցնեն Պալթիկի ռուսական նաւարժիրին Թիւը, իրենց ապառաղինութիւնը ուտրած ըլլալով, հրման սպասեն միանալ նոյն նաւարժիրին։ Զրահաւորները արդէն մեկնած են։

ՌԻՎԱԼ.— Պալթիկի նաւարժիրը Ռիվալէն ճամբայ ելաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ Թագաւորը լուսնիկայ գարնան Բարիզ պիտի ուղեւորի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Քէրթաուէն կը հեռագրեն Թէ հարաւային Սիբիրկի կաւասակ Լաբա Միլիէր մասերս հրաժարական պիտի տայ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 հկտ. — Մաքքէէն առնուած վերջին հեռագիրներ կը ծանուցանեն Թէ հկտ. 9ի երկուշաբթի օրէն ի վեր Եէն–Թայի հիւսիսային կողմը սկսաւած ճակատամարտը տակաւին կը շարունակուի. արդիւնքը չատ անորոշ է։

—Մանչուրիայէն կը հեռագրեն Սնքրէլ Նիուզի Թէ ճաքոնական բանակը կեսցուցած է իր այն չրջանակ չարժումը որուն նպատակն է չրջապատել ռուսական բանակը։

ԲԱՐԻԶ.— Ճաքոնական բանակին ամբողջ ճակատը կը մասնակցի Եէն–Թայի մօտ կատարուած ճակատամարտին։ 25 վերսի երկայնութեան մը վրայ կը տեսնուի։ Ռուսերուն կորուստը խիստ չատ է։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ակսքսիէվ ծովակալը Խորին դարձաւ Մաքքէէն, ուր երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցած էր Բուրոքաքին զօրավարին հետ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 29 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտ Միացեալ	Օ. Ո.	93	08
Ամէնէն բարձր գին	»	93	08
Ամէնէն վար գին	»	93	05
Բաւմէլիի երկաթուղի զոց.	Ֆր.	125	37
Ամէնէն բարձր գին	»	125	50
Ամէնէն վար գին	»	125	37

ԲԱՑՈՒՄ 30 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտ Միացեալ	Ֆ. Ո.	93	06
Բաւմէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	125	25
Նեքքէթի Խալիթէ		93	31
Օսմանիէ		—	—
Ռէնթ		16	37
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		436	—
Տէրբոզ		242	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	17
Բրուսէլի բաժնեթուղթ		6	12
» ժելիքանա		2	02
» պարտաթուղթ		495	—
Բարաքի Ֆ. Պոլսոյ		515	—
Թրանվայ		90	—
Ռէնթի Տանքի Էմիրսիէն Ա		352	—
» » » Բ		268	—
Լաւգիրաժ		55	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	95
» պարտաթուղթ	»	512	—

ՓՈՆԱՆԳԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Զրլ.	—	—
» » » չէք	»	169	27
Բարիզ » »	Ֆր.	22	92
» » » չէք	»	—	—
Գերմանիա տասնօրեայ չէք	մարք	18	60
Վիէննա չէք	Ֆիորի.	24	84

ԴՐԱՄԱՆԵՐՈՒ ԸՆԴԱՏԻՐ

20 ֆրանքնոց	Զրլ.	17	17
Անգլիական սովր	»	169	35
Բոլ եմբերիալ	»	33	20
Քրիմիս	»	51	08
Մէճիտիէ արծան	»	167	30
Մէճիտիէ	»	—	—
Ռուպի Քէնիգսպերգ	Ս. Ռ.	4	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտ		95	37
Միացեալ պարտք	բաց.	85	-
	զոց.	84	97
Օսմանեան Պանքա		12	50
Ռուսական 1888-1889		95	—
Հելլենական 5 %		46	—
» Մենեսոլ		47	—
Գուլիարական 1892		94	—
Եգիպտէն Իւնիֆիտ		107	25
Ճարոնական %		73	50
Թրանվայ		8	18
Ֆրիրը		1	43
Խանակաքնի		35	29

ԲԱՐԻԶ, 12 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռենտ 3 %		99	10
Միացեալ պարտաթուղթ	բաց. Զրլ.	86	30
	զոց. »	86	40
Օսմ. Դայն. Պանքա	Ֆր.	590	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բաւմէլի երկաթուղի	»	127	25
Օսմ. Հեքսատուն	»	465	—
Օսմ Ռէնթ	»	395	—
Բիլորէնէ Թիւրք 4 %	»	514	—
Քէյսի Լիոնէ գուլորոնը կտրած	»	1143	—
Իտալական Ռենտ	»	102	82
պանթիական տարարին	»	32	27
Աւստրիական	»	101	05
Թրանվայ	»	94	50
Ռուսական 4 %, 1901	»	91	30
Ջէք Լոնտոնի վրայ	»	25	145
Դրամագէզ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 12 Հոկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	50
Բաւմէլի երկաթուղի	»	231	75
Օսմ. Ռէնթ	»	—	—

ՊՐԻՈՒՍԷԼ. 12 Հոկտեմբեր

Միացեալ պարտք		85	62
Բաւմէլի երկաթուղի		126	—

Ի Լ Ա Ն

(խազինեի խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւպասեան օլընանագ զէվերտէք լանմըն պէնիր ճէսիա զէլէսի մէճիսի 20 զրլ. հիսապը իլէ 4 զրլ. 67,50 սանթիմ վէ Անատոլուսմալը լանմըն քէղուլիք պէնիր ճէսիա զէլէսի 3 զրլ. 95 սանթիմսէ թուլիպի էօհտէսինտէ օլուպ մանը հալը Բաւմիին 29ընտը չէհարշէնպէի կիւնինէ զատար 100սէ 3 թէնզիլի պիլ զապալ թէգարիւր իսէն ֆիլոթիր հատը իրիմսէ կէօրիւլմիի հալաէ եէվմը մէնզիւրսէ իհալէի գոթիւրէսի ինէրա զէլինանտարանան իթանա թուլիպ օլանլարըն թէէմիրաթ ազէլէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆիլէնամէի միւսթասանպէն եէվմը սէղգիւրսէ նիհայէթ սատթ օնա գատար Խազինէի ճէլիւեի միւշարիւլէյիսա կէմիլէրի։ 2–2

Ֆի 28 իւլուլ, սէնէ 320

* * *

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւպասեան օլընանագ թէնէքէ, գօվա վէ ըպրեդ վէ սաբէէ թուլիպի էօհտէսինտէ օլուպ մանը հալը Բաւմիին 29ընտը չէհարշէնպէի կիւնիւ իւմուլի եվվէլիւեսի ինանա խալիլէնիւտէն թէնզիլի իւլ ինանա թուլիպ օլանլարըն թէէմիրաթ ազէլէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆիլէնամէի միւսթասանպէն եէվմը սէղգիւրսէ նիհայէթ սատթ օնա գատար Խազինէի ճէլիւեի միւշարիւլէյիսա կէմիլէրի։ 2–2

Ֆի 27 իւլուլ, սէնէ 320

* * *

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւպասեան օլընանագ պէնիր պաղը ալթը քիլօ կէլմէք իւլդէ կիլօսը 4 80 զրլ., ալէա նիւլաա 4 30, ալէա իրսիկ 1.60, ալէա նիւասթա 2 50, ալէա եէրլի պիրինճի նէվամ չէրիէ 1.67,5, կիլաա, իրսիկ, վէ սարիէ պալաաէ մանհարիէ ֆիլթիլէ թուլիպի էօհտէսինտէ օլուպ մանը հալը Բաւմիին 29ընտը չէհարշէնպէի կիւնինէ զատար 100սէ 3 թէնզիլի պիլ զապալ եէվմը մէզգիւրսէ իհալէի գոթիւրէսի իհրա իսթիեէնիանէ հօգանդալա թուլիպ օլանլարըն թէէմիրաթ ազէլէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆիլէնամէի միւսթասանպէն եէվմը սէղգիւրսէ նիհայէթ սատթ օնա գատար Խազինէի ճէլիւեի միւշարիւլէյիսա կէմիլէրի։ 2–3

Ֆի 26 իւլուլ, սէնէ 320

* * *

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւպասեան օլընանագ քէպէր չէվիրիլ 6 60, վուսթա չէվիրիլ 5.50, սաղիր չէվիրիլ 4 50, քէպէր գօմիւր քիլիֆէթ 6.20, սաղիր գօմիւր քիլիֆէթ 0.95, սամսան քիլիֆէթ 6.65, մէդիլէ քիլիֆէթ 2.54, դում քիլիֆէթ 1.57, Ֆրիֆէ վէ չէվիրիլէ պալաաէ ֆիլթիլէրի հիդրէրէրէ մանհարէրը ֆիլթիլիրէ թուլիպի էօհտէսինտէ օլուպ մանը հալը Բաւմիին 29ընտը չէհարշէնպէի կիւնինէ զատար 100սէ 3 թէնզիլի պիլ զապալ եէվմը մէզգիւրսէ իհալէի գոթիւրէսի իհրա իսթիեէնիանէ հօգանդալա թուլիպ օլանլարըն թէէմիրաթ ազէլէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆիլէնամէի միւսթասանպէն եէվմը սէղգիւրսէ նիհայէթ սատթ օնա գատար Խազինէի ճէլիւեի միւշարիւլէյիսա կէմիլէրի։

Ֆի 26 իւլուլ, սէնէ 320 2–3

ՔՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՈՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մատանեներէն

վարձաւիոյ կայսերական բժշկական ժողովոյ տարեկան մրցումը

1903 յունուար 2ինար այցելեցին Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 լիտր։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ լիտրերէն 24 նմոյշ առին որոնց տարբերութիւնը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ՀՈՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Պէրոյի դիտութեանց ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՈՆԻ, Համալսարկին քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՒԻ, Ս. Բեդերպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՐԷԼԻ եւ Օպէսալի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարբերութեան

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ։ Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՓԸ, ՕՒԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147

9 Էրիֆէին եւ խցանի հաբսիլցեռուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը 38—50

(Վ. ԱՃԱՌՈՒՆՔ)

LA CONFIANCE

ԼԱ ՔՈՆՖԻԱՆՍ

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՀԻՄՆՈՎ 1844ԻՆ

Ֆրանսական կառավարութեան զօրոյն առակ գործող այս Ընկերութեան երաշխաւորեալ դրամագլուխն է 56,000,000։

Իր անխախտ սկզբունքն է ուղղամտութիւն եւ կանոնաւորութիւն իր բոլոր գործառնութեանց մէջ։

Ամէն ուրեք մեծ համբաւոյ եւ վստահութեան արժանացած այս Ընկերութիւնը՝ միշտ գոհ ձգած է իր յանձնարարողները նոյն իսկ ամենէն հեռաւոր մասերուն դիմող։

Ընկերութեան դրամատունն է Գրեսի Լիոնի։

Այս Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն առանձնած է հրապարակին ծանօթ

ԳԱՌՆԻԿ ՍՃԱՌԵՆՆ

որուն պէտք է դիմել հրդեհի վերաբերեալ ապահովագրութեանց կամ տեղեկութեանց համար։

Դ. Սճառենան կը վարէ նաեւ ծովային եւ կեանքի ապահովագրական գործակալութիւն։

Հասցէ—Պերա Մեհմէտ Փաշա, Պէօյիւք Սէլիմէ խան, թիւ 14։ 6 18—49

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՑՐՄԸ

Նիկար, ազազուն, վատոյժ, հիւանդկախ աղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, քոմպուլ, զուարթ, կայտառ աղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ տպագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր ուշադրութիւն ընել անոնց արուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամենէն լաւ սնունդը տալ անոր և թժկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱՔԻՆ ՇԱԼԻԷՆՈՎ սնուցանել զայն։

Տղակը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱՔԻՆ ՇԱԼԻԷՆԸ և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժգնանար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կասկածելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ աղոց յատուկ ակայ հանելու ցաւերն ու փոշոտութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղակը առաջուն է հիւանդութեան ակառն հանեց, խաղալով ցատկելով և չարունակեց անվնաս ու օրօրնալ։

ՖՕՍՖԱՔԻՆ ՇԱԼԻԷՆՈՎ հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջառոյգ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ բոլորուն որ ՖՕՍՖԱՔԻՆ ՇԱԼԻԷՆՈՎ մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Գոնաքալի փողոց թ. 17

ՍԱՐԿԻՍԻՍ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱՔԻՆ ՇԱԼԻԷՆԸ կը էախուի Կոլոյ և գաւառներու մեծ դեղատներու ուղղէն մթերանոցներու մէջ։

1 7—10

ԹՐՔՆ. ԼԵՍԼԻՆՆ ԵՒ ԸՆՆ.

ԵՐԻԳԻՆԱՒՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ վիճակ բանեցողց.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ալտիս	3500
Եմփրեսն	10500	Իսնիոլդն	3500
Փէնդրիան	10500	Նորմանն	3000
Լանքասթրիան	9000	Սիտիլիան	3500
Թիւրանիան	9000	Արապան	3500
Լիւսիտանիան	8000	Մէքենան	3500
Ջորմանիան	8000	Պնոմոնիան	3500
Սասքսոնիան	8000	Գլասգոյան	350
Ֆիրենցիան	8000	Լեռնոն	300
Նայլէրնիան	3700	Մինեռ	90
Վոլսենիան	3700	Օրօրա	80
Ֆլամենիան	3700	Լեսքոն	8
Եռուիան	3500		

Ապրանքի ապերթին կը խնդրուի ելնել ապրանքի պարտք փոխադրելու. եթէ Ղալաթիոյ մաքսատունը կանչու կոմար ի բրնոց կրանալոնց պիտի չորենուն ժամանակին 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ա—

ԷՖԷՄԻՐ ԼԱՆՏՆԻՆ

Ղալաթիա, [illegible] փող

12 38 50 [illegible]

Արտօնատէր ՁԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱՌՆԻԿԼԻՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն աղուն և ամենոյնա իւրացնելին է։

Վաճառատեղին դեղարան Լաքրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՊԷՍ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵԴԵՐԱՊՈՒՐԿ

Ընկերութիւնը իր խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համարդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցի խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն տարիքի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած 10,653,057 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 142,585,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար 314,768,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագրին ու տոկոս 16 585 870 »

Ամէն տեսակ տեղեկութիւնները համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ազարեան խան, Պէյօղլու, Ղալաթիա։

Տէրէյն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 6—50

ՊԱԼՔԱՆ

ԶՈՒԱՆՁԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, ողջոյ օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգագրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվճեռի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է առարկութիւն չընէր ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, սակի կողմ հանդիսանալու պարագային, եթէ առանց թմբոց տրուելու ալ կատարուի։ Նմայնապէս ո՛և է սակի յանձնում չի պահանջէր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ է կրնան նորոգուիլ։

1896 յանձնարարեալ է հարիւրին 18 ուկէս։ 1897ին՝ հարիւրին 18։ 1898ին՝ հարիւրին 18 և 1899ին՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատունն են՝ Գրեսի Լիոնի Կ. Պոլիս, ԱՆԳԼՕ-ԱՄՍԵՐԴԱՄ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿՈՎՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թոսքիոյ ԱՐԾԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Կ. Պոլիս Ղալաթիա, Թահիրպաշուն խան, Օսմ. Պանքային դիմացը։ 31 18 50

Դաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ գտնուելիք։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հրի Կ. Պոլսոյ եւ Օսկսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմէ	1497	Կոզ	1014	Մալտա	724
Ալէքթ	3607	Գոլկ	1998	Կրոնոս	1698	Մարէնկա	2273
Անճէլս	1541	Գորսս	895	Հիրօ	775	Մարգէլլ	3709
Արիոսբօ	2277	Տիրօ	431	Հիտալկօ	1581	Մք տս	3817
Գասանս	1822	Տոսինօ	907	Հինտ	312	Միլ	1057
Գորտոնիս	1264	Տուրօ	2383	Հարանիս	3600	Մր դեպէլ	1735
Գրաւլ	1076	Տէլաթ	1713	Հոմէր	895	Մուր Ա	1409
Գրիւնս	841	Տիսամ	604	Իսկ	2354	Նէրո	1033
Դրիֆֆ	4481	Իպէս	1461	Խտանս	540	Օճ	410
Դէլրոյ	1371	Էլտորասս	1520	Ճնս	1000	Սն	4036
Գոնիս	1337	Եազօ	841	Գէնս	1053	Օրլան	1535
Գամէս	1244	Թիսս	924	Գրլինս	1807	Բուլէրն	637
Դազ	1694	Թինտ	1828	Հոմնս	1700	Բոլ	510
Զիրակ	2739	Թլամինկ	849	Լէս	1053	Բալտն	1229
Մ սէրս	1831	Թրանսիսբօ	4382	Լիանգօ	2272	Բրազիլ	1663
Գլոս	1697	Համիլէ	3069	Լիվոնս	1183	Բոլդ	1613
Գոլորասս	4285	Կիկանս	1443	Լոնտոն	319	Ոսկր	1789

Ընդհանուր վաճառքով հելեն հաստատ է։

Լորենցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուլէկ։

Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԶՕՏ

Թիւ 22—24, Գիւլիւք Մուսթաֆա խան, Ղալաթիա 10 28—50

COMP RUSS

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբաթուան հրթեւեկութիւններ

Սեպտեմբեր

Գ 28/11	Մեկնումը Սեպտեմբերի 10ին առաւօտ Ֆաքատանել, Միտիլի, Իզմիր, Փոս, Թարապոլու-Շամ, Գէրսուք, Նաֆա, Բոր-Սոյիտ, Ադրբանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։	
Ե 3/13	Օտեսա ժամը 10ին առաւօտ։	
Երբ 2/15	Մէրսէյիս, Իզմիր, Բիրլ, Ադրբանդրիա ժամ 10ին առաւօտ։	
13	Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։	40—50

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա կարգ	Բարիզի համար	200 ֆր.
» »	Մարսիլիոյ »	160 »
Բ. »	Բարիզի »	150 »
» »	Մարսիլիոյ »	120 »

Տնդեկութեանց համար դիմել Գրանկալէն Թոսիհանէ քարափին վրայ։

15 50—50 Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՖԻՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ վիճակ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Լուքանիա	18900	Միկիանիա	[illegible]
Մարատանիա	18900	Բոհեմիանիա	4541
Լուսիտանիա	12950	Վէրլա	[illegible]
Լամբանիա	12950	Բուլգարիա	[illegible]
Լուսիտանիա	8845	Թիրիա	[illegible]
Ամերիկա	8128	Միրիա	[illegible]
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	[illegible]
Տեքսաս	7392	Ալէքսս	2181
Ուսանդ	7269	Եէրուսալեմ	1613

Գիմել առ ՇՈՒԼԻ և ՍԻՍԷՐ

20—50 Joly et Seagor

Մէրմանէթիլ խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1904 Սեպտ. 14 (Ն.Տ.) Չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԸ

ԿԱՅԱՐԱՆ	թ. 2 Ճամբ. Առտ.	թ. 34 Խառն Առտ.	թ. 4 Ճամբ. Առտ.	թ. 6 Ճամբ. Առտ.	թ. 8 Ճամբ. Առտ.	թ. 10 Ճամբ. Իրիկ.	թ. 36 Խառն Իրիկ.	թ. 12 Ճամբ. Իրիկ.	թ. 14 Ճամբ. Իրիկ.	թ. 16 Ճամբ. Իրիկ.	թ. 18 Ճամբ. Առտ.	թ. Ճամբ. Առտ.
	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ ժկն	11 48	12 40	2 27	3 40	4 29	5 53	7 40	9 20	10 14	11 10	12 10	
Հայատր Փաշա ժմ.	12 8	1	2 47	4 —	4 49	6 13	8	9 40	10 34	11 30	12 30	
Գրգրլ Թօբրաք »	12 13	1 25	2 52	4 6	4 54	6 18	8 15	9 45	10 40	11 35	12 35	
Ֆէնէր Եօլու »	12 21	—	3	4 14	5 2	6 26	8 25	9 53	10 48	11 43	12 43	
Կէօղ Թէփէ »	12 24	1 37	3 3	4 17	5 5	6 29	8 30	9 56	10 52	11 46	12 46	
Էյէնբէյ »	12 28	— —	3 7	4 21	5 9	6 33	8 6	10 —	10 56	11 50	12 50	
Գօսթանճրք »	12 31	1 46	3 10	4 24	5 12	6 36	8 39	10 3	10 59	11 53	12 53	
Մալթէփէ »	12 33	1 48	3 12		5 14	6 38	8 41	10 5	11 1	11 55	12 55	
Քարթալ »	12 4	1 59	3 18		5 20	6 45	8 51	10 11	11 7	12 2	1 1	
Բէնտիք ժմ.	12 49	2 13	3 27		5 29	6 53	9 4	10 20	11 15	12 10	1 9	
	1 1	2 2	3 3		5 38	7 3	9 19	10 30	11 25	12 20	1 9	
Թուզլա »	1 9	2 37	3 44		5 4	7 10	9 29	10 37	11 32	12 2	1 96	
Կէյպզէ »		2 45					9 0					
Տիլ Իսքէլէսի »		3 6					10 1					
Թավշանտիլ »		3 28					10 24					
Հէրէքէ »		3 50					10 48					
Եարմճա »		4 —					10 58					
Թիւթիւն Զիֆթլիք »		4 16					11 17					
Տէրինճէ »		4 3					11 39					
Իզմիտ ժմ.		4 49					11 51					
Պէյիւք Տէրպէնտ »		5 59					12 2					
Սապանճա »		5 13					12 18					
Համիտիէ »		5 38										
Կէյվէ »		6 11										
Աք Հիսար »		6 35										
Մէքէճէ »		6 59										
Լէֆքէ »		7 42										
Վէզիր Խան »		8										
Պիլէճիք ժմ.		8 33										
Քարաքէօյ »		8 57										
Պօղէիւք »		9 32										
Ին Էօնիւ »		10 12										
Զուքուր Հիսար »		10 24										
Էսկի Շէհր ժմ.		11 32										
		12 13										
		12 19										
		1 29										
		2 7										

Այս կառախումբը 1904 սեպտ. 14էն սկսեալ կանգ կ'առնէ

ԴԱՐՁ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԸ

ԿԱՅԱՐԱՆ	թ. 1 Ճամբ. Առտ.	թ. 3 Ճամբ. Առտ.	թ. 5 Ճամբ. Առտ.	թ. 7 Ճամբ. Իրիկ.	թ. 31 Խառն Առտ.	թ. 9 Ճամբ. Իրիկ.	թ. 11 Ճամբ. Առտ.	թ. 13 Ճամբ. Առտ.	թ. 15 Ճամբ. Առտ.	թ. 33 Խառն Առտ.	թ. 17 Ճամբ. Իրիկ.	թ. Ճամբ. Իրիկ.
	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.
Էսկի Շէհր ժկն.										10 40		
Զուքուր Հիսար »										11 16		
Ին Էօնիւ »										11 48		
Պօղէիւք »										12 24		
Քարաքէօյ »										1 —		
Պիլէճիք ժմ.										1 50		
										2 2		
Վէզիր Խան »										2 38		
Լէֆքէ »										3 13		
Մէքէճէ »										3 45		
Աք Հիսար »										4 11		
Կէյվէ »										4 34		
Համիտիէ »										5 9		
Սաբանճա »										5 41		
Պէյիւք Տէրպէնտ »										6 10		
Իզմիտ ժմ.										6 41		
					12 —					7 6		
Տէրինճէ »					12 18					7 21		
Թիւթիւն Զիֆթլիք »					12 29					7 30		
Եարմճա »					12 41					7 42		
Հէրէքէ »					1 8					8 6		
Թաֆչանճիլ »					1 19					8 16		
Տիլ Իսքէլէսի »					1 33					8 26		
Կէյվէ »					2 3					8 55		
Թուզլա »					2 24					9 17		
Բէնտիք ժմ.					2 44					9 39		
Գրգրթալ »	11 58	12 53	1 56	2 38	2 58		4 42	6 15	7 47	9 50	11 32	
Մալթէփէ »	12 6	1 2	2 4	2 46	3 9		4 50	6 24	7 55	10 2	11 40	
Գօսթանճրք »	12 16	1 12	2 15	2 56	3 25		5 —	6 35	8 5	10 18	11 52	
Էրէնբէյ »	12 24	1 20	2 23	3 4	3 37		5 8	6 46	8 13	10 31	12 1	
Կէօզթէփէ »	12 31	1 27	2 32	3 11	3 48	4 34	5 15	6 55	8 20	10 41	12 8	
Ֆէնէր Եօլու »	12 35	1 31	2 36	3 15	— —	4 38	5 19	6 59	8 24	— —	12 12	
Գրգրլ Թօփրաք »	12 39	1 36	2 40	3 19	— —	4 42	6 23	7 4	8 9	10 51	12 17	
	12 42	1 39	2 43	3 22	— —	4 45	5 26	7 8	8 32	— —	12 21	
Հայատր Փաշա ժմ.	12 49	1 46	2 50	3 29	4 5	4 52	5 33	7 15	8 39	11 —	12 28	
Քարաքէօյ Կամուրջ ժկն.	12 54	1 51	2 55	3 34	4 15	4 57	5 38	7 24	8 54	11 20	12 35	
	1 14	2 11	3 15	3 54	4 35	5 17	5 58	7 44	9 4	11 40	12 55	

Այս կառախումբը 1904 սեպտ. 14էն սկսեալ դիմեցնելիք